

Suomenkielisen 1.-6. luokkien perusopetuksen oppilaaksiottoalueiden uudistaminen

Opetuspalvelujen suomenkielinen jaosto 31.10.2023 § 29
794/12.00.01.01/2023

Valmistelija

sivistysjohtaja Terho Taarna

Perusopetuslain 6§:ssä on säädetty, miten perusopetuksen oppivelvollisen koulupaikka määräytyy. Kyseisen pykälän mukaan *"Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä."* Lisäksi määrätään, että kunnan tulee osoittaa oppivelvolliselle tällainen lähikoulu.

Käytännössä koulutuksenjärjestäjät päättävät oppilaaksiottoalueet, joilta oppivelvolliset osoitetaan tiettyyn kouluun. Koska Kokkola on kaksikielinen kaupunki, tulee oppilaaksiottoalueet määritellä erikseen suomenkielisille ja ruotsinkielisille kouluille. Toimivalta oppilaaksiottoalueista päättämisestä on opetus- ja kasvatuslautakunnan suomen- ja ruotsinkielisillä jaostoilla omien kieliryhmiensä osalta.

Oppivelvollisen näkökulmasta hänellä on oikeus saada koulupaikka sen oppilaaksiottoalueen koulusta, jossa hänen vakituinen osoitteensa on, ja koulutuksenjärjestäjän velvollisuus on osoittaa koulupaikka oppilaaksiottoalueen koulusta. Tätä kutsutaan ensisijaiseksi oppilaaksiotoksi ja tarvittaessa koulutuksen järjestäjä myös järjestää oppilaan koulukuljetuksen tähän kouluun, mikäli oppivelvollisella on lain mukaan siihen oikeus.

Toisaalta huoltajan on mahdollista hakea oppivelvolliselle koulupaikkaa muustakin kouluista kuin siitä, josta koulutuksenjärjestäjä on koulupaikan osoittanut. Tätä kutsutaan toissijaiseksi oppilaaksiotoksi ja siitä päättää Kokkolassa sen koulun rehtori, jonka koulusta koulupaikkaa haetaan. Jos oppilas otetaan oppilaaksi toissijaisessa oppilaaksiotossa, hänellä ei ole oikeutta koulukuljetuksiin.

Suomenkielisen perusopetuksen osalta koulujen oppilaaksiottoalueita on edellisen kerran muutettu vuonna 2020, jolloin kantakaupungin alueen perusopetuksen palveluverkko muuttui Länsipuiston koulun lakkauttamisen ja Isokylän koulun yhtenäiskouluksi muuttumisen myötä, mutta tuolloin ei tarkasteltu tai muutettu oppilaaksiottoalueita kantakaupunkia laajemmin.

Uuden Piispanmäen koulun on määrä valmistua vuonna 2025 ja se on tarkoitus ottaa käyttöön lukuvuoden 2025–26 alusta. Piispanmäen koulun myötä nykyisten Jokilaakson, Rytimäen ja Hakalahden koulujen toiminnan on määrä lakata. Tämä perusopetuksen

palveluverkon muutos aiheuttaa tarpeen muuttaa nykyisiä koulujen oppilaaksiottoalueiden rajoja etenkin ns. Itäreitin alueella. Myöskään Kälviän, Lohtajan ja Ullavan alueen osalta ei oppilaaksiottoalueiden rajoja ole tarkasteltu kuntaliitoksen jälkeen, minkä johdosta etenkin Kälviän ja Lohtajan välisellä raja-alueilla on ollut varsin mutkikkaita oppilaaksiottoalueiden rajoja.

Oppilaaksiottoaluetarkastelussa Kokkolan kaupungin alue on jaettu yhdeksään suomenkielisen perusopetuksen 1.-6. luokkien koulujen oppilaaksiottoalueeseen, jotka ovat:

- Koivuhaan ja Ykspihlajan koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue
- Hollihaan ja Mäntykankaan koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue
- Isokylän koulun oppilaaksiottoalue
- Halkokarin koulun oppilaaksiottoalue
- Torkinmäen (mukaan lukien Kaustarin) ja Piispanmäen koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue
- Kälviän kirkonkylän, Marttilan ja Peltokorven koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue
- Ruotsalon ja Marinkaisten koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue
- Lohtajan kirkonkylän koulun oppilaaksiottoalue
- Veikko Vionojan ja Rahkosen koulujen yhteinen oppilaaksiottoalue

Oppilaaksiottoalueiden kartat on esitetty erillisinä liitteinä:

Liitteet A-I	Suomenkielisen perusopetuksen 1.-6. luokkien koulujen oppilaaksiottoalueet
--------------	--

Uudet esitettävät oppilaaksiottoalueiden rajat on esitetty myös digitaalisessa karttapalvelussa, jossa karttoja on mahdollista zoomata ja joka löytyy osoitteesta:

kartta.kokkola.fi/Kartat_WEB/Aluejaot/qgis2web_2023_10_25-13_14_46_118688/index.html#8/63.799/22.883

Useimmat oppilaaksiottoalueet ovat kahden koulun yhteisiä, jolloin koulutuksenjärjestäjä osoittaa oppivelvollisen koulupaikan yhdestä oppilaaksiottoalueen koulusta. Tämä antaa koulutuksenjärjestäjälle jonkin verran joustavuutta oppilaaksiotossa ja mahdollistaa sen, ettei oppilaaksiottoaluerajauksia tarvitse välttämättä tarkistaa tai muuttaa vuosittain. Kartoissa on toki esitetty myös ohjeellisia oppilaaksiottoalueen sisäisiä rajauksia koulujen kesken, mutta näistä voidaan poiketa koulupaikkaa osoitettaessa esim. oppilasryhmien tarkoituksenmukaisen muodostamisen johdosta.

Keskeiset muutokset nykyisiin oppilaaksiottoalueiden rajauksiin liittyvät Piispanmäen koulun toiminnan alkamiseen. Tällöin Rytimäen alue ja osa Charlibackasta esitetään siirtyväksi Halkokarin koulun oppilaaksiottoalueesta osaksi Piispanmäen ja Torkinmäen koulujen yhteistä oppilaaksiottoaluetta, jolloin oppilaat näiltä alueilta ohjataan jatkossa Piispanmäen kouluun. Lisäksi Korkeahuhdan alue siirtyy Isokylän koulun oppilaaksiottoalueesta Piispanmäen ja Torkinmäen koulun oppilaaksiottoalueeseen, sillä käytännössä jo nykyisin alueen

oppilaat on ohjattu Torkinmäen kouluun paremmin toimivien kuljetusjärjestelyiden johdosta.

Lohtajan, Kälviän ja Ullavan raja-alueilla oppilaaksiottoalueiden rajoja on monissa kohdin oikaistu aiempien mm. enklaavialueista johtuneiden varsin mutkikkaiden rajojen osalta. Nämä alueet ovat enimmäkseen asumattomia, joten muutosten vaikutukset niiltä osin ovat vähäiset. Lisäksi oppilaaksiottoaluerajoihin on tehty pieniä muutoksia monissa kohdin.

Pääsääntöisesti oppilaaksiottoalueiden rajauksen tavoitteena on ollut, että oppilaat olisi mahdollista osoittaa lähimpään kouluun, minkä voidaan arvioida vähentävän toissijaisen oppilaaksioton hakemuksia. Lisäksi tarkastelussa on otettu huomioon eri alueilla asuvien alle kouluikäisten lasten määrät.

Uudet nyt esitettävät oppilaaksiottoaluerajaukset on tarkoitus ottaa käyttöön lukuvuoden 2025–26 alusta alkaen, mutta päätös suomenkielisen perusopetuksen 1.-6. luokkien oppilaksiottoalueista on tarpeellista tehdä jo tässä vaiheessa, jotta ne voidaan ottaa huomioon syksyn 2024 esiopetuspaikkojen osoittamisessa. Oppilaaksiottamisen perusteet suomenkielisessä perusopetuksessa on tarkoitus uudistaa muutoinkin vuoden 2024 aikana ja oppilaaksiottoaluerajaukset tulevat tämän asiakirjan liitteeksi. Suomenkielisen perusopetuksen 7.-9. luokkien oppilaaksiottoaluerajaukset tulevat käsiteltäväksi tässä yhteydessä.

Sivistysjohtaja

Jaosto päättää hyväksyä liitteiden A-I mukaiset suomenkielisen 1.-6. luokkien perusopetuksen oppilaaksiottoalueiden rajat käyttöön otettavaksi 1.8.2025 alkaen.

Päätös

Jaosto hyväksyi päätösesityksen.